

Враховуючи те, що перехід до середньострокового бюджетування є частиною угоди про асоціацію між Україною та ЄС, а також передбачений активною програмою співпраці з МВФ та Стратегією реформування системи управління державними фінансами України на 2017-2020 рр., тому правомірно стверджувати, що це дозволить Україні забезпечити фінансові ресурси для реалізації стратегічних завдань уряду, покращити стійкість публічних фінансів та бюджетну дисципліну, підвищити передбачуваність та ефективність державних інвестицій. Все це разом має призвести врешті до кращих результатів бюджетної діяльності та вищої якості державних послуг для всіх громадян.

Література:

1. Бюджетний кодекс України від 8 липня 2010 р. Офіційний вісник України. 2010. № 59. Ст. 2047.
2. Піонтківська І. Бюджетний процес 2018 – що нового URL: https://biz.nv.ua/ukr/experts/piontkivska_i/bjudzhetnij-protses-2018-shcho-novogo-1872073.html (дата звернення: 21.01.2018).

Януш Богдан Богданович

ст. гр. ФУПОзм-21, ТНЕУ

Науковий керівник – к.е.н., доцент Квасниця О.В.

ТЕОРЕТИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ СУТНОСТІ ДОХОДІВ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

Місцеві бюджети як дієвий інструмент фінансового забезпечення органів місцевого самоврядування займають чільне місце у наукових дослідженнях. Адже саме з місцевих бюджетів направляються кошти на фінансування закладів освіти, охорони здоров'я, спрямовуються на соціальний захист та соціальне забезпечення сім'ям з дітьми, ветеранам війни та праці, іншим незахищеним верствам населення, утримання будинків-інтернатів, притулків та ін. Також вагому роль вони відіграють у забезпеченні функціонування житлово-комунального господарства, закладів культури та спорту, засобів масової інформації, транспорту, дорожнього господарства тощо.

Дослідження сучасних наукових підходів до визначення категорії «доходи місцевих бюджетів» свідчить про те, що дане поняття як економічна категорія є багатоаспектним і трактується вченими по-різному.

Поняття «доходи місцевих бюджетів» розглядається вітчизняною науковою думкою з різних сторін, зокрема:

1) Сутність доходів місцевих бюджетів виражається через законодавчо визначений порядок їх формування у дослідженнях В. Кравченка, В. Опаріна, В. Малько, С. Кондратюк, Г. Коломієць.

В. Кравченко під доходами місцевих бюджетів розуміє кошти, які надходять до відповідних місцевих бюджетів у розмірах і порядку, встановлених законодавчо [1, с. 399].

В. Опарін, В. Малько, С. Кондратюк та Г. Коломієць трактують поняття «доходи місцевих бюджетів» як доходи до яких відносять усі надходження відповідного бюджету на безповоротній основі у вигляді податкових і неподаткових платежів, доходів від операцій з капіталом, офіційних трансфертів і доходів державних цільових фондів, включених до бюджету, справляння яких передбачене законодавством України (включаючи трансфери, дарунки, гранти) [2, с. 107]

2) Характерною ознакою доходів місцевих бюджетів є те, що основна увага акцентується на організаційних формах залучення коштів до місцевих бюджетів у працях О. Кириленко, С. Савчук.

О. Кириленко зазначає, що «доходи місцевих бюджетів» це доходи, що складаються із власних і закріплених надходжень, перелік яких визначений на тривалу перспективу, що повинно створити необхідні передумови для здійснення перспективного планування [3, с. 78]. Надходження власних доходів не враховуються при визначенні обсягів міжбюджетних трансфертів місцевим бюджетам, що забезпечує безпосередню зацікавленість органів місцевого самоврядування у нарощуванні дохідної бази. Водночас обсяги закріплених доходів місцевих бюджетів впливають на розміри бюджетних трансфертів, які надаються місцевим бюджетам з Державного бюджету України і є основою для визначення податкової спроможності території.

С. Савчук «доходи місцевих бюджетів» розглядає як доходи, що формуються в результаті акумуляції та наповнення власних і закріплених коштів, а також трансфертів, грантів та запозичень [4, с. 88].

3) О. Василик і К. Павлюк роблять наголос на матеріальному втіленні даної економічної категорії і зазначають, що «доходи місцевих бюджетів» це грошові фонди, які є фінансовим забезпеченням діяльності місцевих рад і місцевих державних адміністрацій [5, с. 176].

4) Ю. Пасічник акцентує увагу не лише на економічному змісті, а і на меті формування доходів місцевих бюджетів та напрямках їх використання тим самим даючи наступне визначення «доходів місцевих бюджетів» як сфера економічних відносин суспільства, яка пов'язана з формуванням, розподілом та використанням фінансових ресурсів регіонального рівня і використовується місцевими органами для

забезпечення поточних і перспективних завдань розвитку регіону» [6, с. 360].

5) М. Кульчицький розглядає доходи місцевих бюджетів з позицій фінансово залежного інституту в перерозподілі фінансових ресурсів як надходження, які великою мірою залежить від перерозподілу фінансових ресурсів через державний бюджет, а, відповідно, обмежуються й видатки. Він стверджує, що поки зберігатиметься така ситуація, місцеві фінанси залишатимуться слабкими, не забезпечуватимуть виконання покладених на місцеві органи влади функцій [7, с.102].

6) С. Юрій із співавторами, відразу починають розкривати склад доходів місцевих бюджетів та джерела їх формування, не акцентуючи увагу на самому понятті, зокрема доходи місцевих бюджетів вони поділяють на доходи, які формуються внаслідок дій і рішень, прийнятих органами місцевого самоврядування та доходи, які на довготривалій основі передаються до місцевих бюджетів у повному розмірі або у визначеній єдиній для усіх бюджетів частині [8].

7) В. Базидевич робить наголос на фондовому втіленні даної економічної категорії На його думку, доходи централізованих фондів держави та органів місцевого самоврядування відображаються у грошових відносинах, як грошові відносини, які виникають між державою, юридичними і фізичними особами у процесі вилучення й акумуляції частини вартості валового внутрішнього продукту в загальнодержавному та місцевих фондах з метою їхнього подальшого використання, тобто для здійснення державою й органами місцевого самоврядування своїх функцій [9, с. 51].

На нашу думку, доходи місцевих бюджетів доцільно розглядати з одного боку як фонди фінансових ресурсів, які забезпечують самодостатність та фінансову стійкість місцевих бюджетів, що є пріоритетним завданням реалізації політики децентралізації фінансових ресурсів, а з іншого – сферу економічних відносин територіальної громади, яка пов'язана з формуванням, розподілом та використанням фінансових ресурсів місцевого рівня.

Література:

1. Кравченко В. І. Місцеві фінанси України: навч. посіб. К.: Т-во «Знання», КОО, 1999. 487 с.
2. Опарін В.М., Малько В.І., Кондратюк С.Я. Бюджетна система: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. К.: КНЕУ, 2004. 206 с.
3. Кириленко О. П. Місцеві фінанси: навч. посіб. Тернопіль: Астон, 2004. 140 с.
4. Савчук С. В. Теоретико-концептуальні засади визначення доходів бюджетів як об'єкта бюджетного планування. Наука й економіка. 2012. № 1. С. 81-88.

5. Василик О.Д., Павлюк К.В. Бюджетна система України: підручник. К.: Центр навчальної літератури, 2004. 544 с.
6. Пасічник Ю. В. Бюджетна система України та зарубіжних країн: навч. посіб. К.: Знання-Прес, 2002. 495 с.
7. Кульчицький М.І. Місцеві бюджети і механізм їх формування. Фінанси України. 2001. №9. С. 98–104.
8. Юрій С. І. Фінанси: підручник / за ред. С. І. Юрія, В. М. Федосова. К.: Знання, 2008. 611 с.
9. Базилевич В. Д., Баластрик Л. О. Державні фінанси: навч . посіб. /заг. ред. В . Д. Базилевича. К .: Атіка, 2002. 368 с.